

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,
www.calm.md

Nr.329 din 28 septembrie 2026

Către: Ministerul Apărării

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la încorporarea cetățenilor
în serviciul militar în termen și cu termen redus în perioada octombrie 2026 – ianuarie 2027
(număr unic 883/MA/2026)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen și cu termen redus în perioada octombrie 2026 – ianuarie 2027.

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în scopul stabilirii numărului de recruți, necesar de încorporat în Armata Națională, precum și stabilirii măsurilor organizatorice în vederea asigurării încorporării cetățenilor în serviciul militar în termen și cu termen redus și realizării altor acțiuni.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985;
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a constatat următoarele:

1) La pct.3 și 4 din PHG autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea/ unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și unității teritoriale autonomă cu statut special li se stabilesc obligații privind „organizarea încorporării cetățenilor în serviciul militar în termen și serviciul militar cu termen redus pentru perioada octombrie 2026 – ianuarie 2027”, precum și „organizarea efectuării examenului medical și a expertizei medico-militare a recruților de către comisiile medico-militare de pe lângă organele administrativ-militare”.

Dat fiind faptul, că autoritățile publice centrale nu pot impune obligații autorităților publice locale, ci numai să recomande întreprinderea unor acțiuni/măsurile necesare, prevederile pct.3 și 4 din PHG urmează a fi expuse sub formă de recomandări:

2) În Nota informativă (*Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative*) la PHG se menționează: „Implementarea prezentei hotărâri nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat. Realizarea acțiunilor organizatorice prevăzute de proiect se va realiza **în limitele bugetelor aprobate ale administrațiilor publice locale** și Ministerului Apărării. În concret: - asigurarea financiară a activității comisiilor de recrutare-

încorporare, precum și a măsurilor organizate la nivel local privind încorporarea cetățenilor în serviciul militar, transportarea acestora la comisiile de recrutare-încorporare, în organele administrativ-militare teritoriale se va efectua **din contul bugetelor administrațiilor publice locale.**”

Constatăm, că pentru implementarea unor prevederi ale PHG urmează a fi utilizate inclusiv **bugetele locale**, fără a ține cont de domeniile de competență prevăzute de lege ale subiecților implicați și caracterul raporturilor dintre aceștia.

Faptul, că legislația din domeniul apărării conține prevederi prin care sunt stabilite atribuții pentru autoritățile publice locale, nu constituie un argument, cu atât mai mult cu cât **stabilirea/delegarea unor astfel de competențe autorităților administrației publice locale, care a avut loc anterior, a fost efectuată cu încălcarea prevederilor legale.**

Argumente:

Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul apărării și securității naționale, precum și în domeniul ocrotirii sănătății în conformitate cu art.4 lit. k) și lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017.

Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă nu reglementează domeniul apărării naționale și domeniul ocrotirii sănătății drept domenii proprii de activitate pentru autoritățile publice locale, atât cele de nivelul întâi, cât și cele de nivelul doi.

Stabilirea drept domenii proprii de competență pentru APL II a unor domenii de competență ce aparțin Guvernului/APC, în speță domeniile apărării naționale și ocrotirii sănătății, este nelegitimă și contravine Legii cu privire la Guvern nr.136/2017, precum și altor prevederi legale expuse mai jos:

Potrivit art.109 din Constituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

Potrivit art.3 alin. (1) și (4) din **Legea nr.397/2003** privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, bugetele locale (care cuprind: a) bugetele locale de nivelul întâi, care reprezintă bugetele satelor (comunelor), ale orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău); b) bugetele locale de nivelul al doilea, care reprezintă bugetele raionale, bugetul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, bugetele municipale Bălți și Chișinău), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Parlamentului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

Coliziunile legale și probleme în aplicare există deoarece competențele nu au fost delimitate clar între APC și autorităților administrației publice locale în legislația din domeniul apărării, nu s-a ținut cont de prevederile Legii cu privire la Guvern și a legislației speciale care reglementează activitatea autorităților administrației publice locale (Legea nr.435/2006 privind

descentralizarea administrativă și Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală), respectiv greșit au fost indicate bugetele locale drept surse de finanțare ale activităților din cadrul procesului de recrutare-incorporare și evaluare medico-militară a cetățenilor pentru serviciul militar.

Pentru a evita încălcarea continuă a prevederilor legale expuse *supra*, dar și a intereselor autorităților administrației publice locale, este necesară modificarea legislației din domeniul apărării, implicit și a legislației conexe din alte domenii (din domeniul sănătății, finanțelor publice locale etc.), astfel ca drept sursă de finanțare a activităților din cadrul procesului de recrutare-incorporare și evaluare medico-militară a cetățenilor pentru serviciul militar să fie indicat numai bugetul de stat, de la care se vor face transferuri cu destinație specială către bugetele autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, în cazul în care prin lege competențele respective vor fi delegate expres către APL II.

Observăm, că aceleași obiecții au fost înaintate de CALM anterior de nenumărate ori în cadrul procesului de avizare a proiectelor de Hotărâri ale Guvernului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen și cu termen redus, dar vedem că nu s-a ținut cont de acestea la elaborarea actului normativ supus avizării.

Nu este clar, cum unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea vor asigura organizarea efectuării examenului medical și a expertizei medico-militare a recruților de către comisiile medico-militare de pe lângă organele administrativ-militare, dacă spitalele raionale nu mai sunt subordonate APL II.

1. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor PHG, propunem următoarele:

- 1) Expunerea sub formă de recomandări a prevederilor pct.3 și 4 din PHG.
- 2) Modificarea pct. 4.2. *Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative* din Nota informativă la PHG, astfel ca să fie indicate bugetul de stat și/sau a Ministerului Apărării, precum și ca excepție bugetele autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea drept surse de finanțare a activităților din cadrul procesului de recrutare-incorporare și evaluare medico-militară a cetățenilor pentru serviciul militar.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen și cu termen redus în perioada octombrie 2026 – ianuarie 2027 poate fi propus pentru aprobare, doar după luarea în considerare a obiecțiilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09